

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет дизайну і мистецтва
Кафедра кіно і телебачення**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сценічна мова та екранне мовлення**

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

02 «Культура і мистецтво»
021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»
Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі <i>(вказуються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)</i>	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри кіно і телебачення Глущенко Тетяна Григорівна	0974692364	

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Сценічна мова та екранне мовлення – є обов'язковою навчальною дисципліною професійної підготовки вибіркового освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», яка передбачає глибоке вивчення та осмислення процесу мовленнєвої діяльності кіно-теле-режисера, диктора та ведучого телепрограм та його вираження у високій культурі професійного мовлення. Курс «Сценічна мова та екранне мовлення» не тільки забезпечує ознайомлення з теоретичними основами сценічного та екранного мовлення, а й дає змогу закріпити знання та практичні навички у професійної діяльності.

Вивчення курсу передбачає знання та розуміння змісту і структури курсу «Сценічна мова та екранне мовлення», його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами, поняття літературної мови, мовної норми та критеріїв якості усного професійного мовлення, основні норми усного професійного мовлення, етикет та різновиди спілкування, а також стилі комунікативної поведінки. Розуміння понять культури мовлення професійного комунікатора та її складників, техніка усного мовлення: дихання, голосоведіння, дикція та орфоепія складають

мовленнєвий розвиток людини. Знайомство з особливостями професійного екранного мовлення, типами та жанрами мовленнєвої професійної діяльності, основними проблемами культури мови в ЗМІ складає уявлення про майбутню професію в контексті екранного мовлення.

Метою сценічної мови та екранного мовлення як навчальної дисципліни є формування для професійної мовленнєвої діяльності кіно-теле-режисера, диктора та ведучого телепрограм індивідуальної техніки мови в системі норм та практичних навичок правильного дихання, голосу, дикції та нормативної артикуляції звуків української мови, правил логіки мови; застосування правил орфоєпії (вимови, наголосу, інтонації та милозвучності); вміння підготувати та здійснити публічний виступ; а також знайомство студентів із теоретичними засадами культури мови у сфері українського екранного мовлення, розкриття потенційних можливостей майбутніх спеціалістів.

Передумови для вивчення дисципліни (наприклад, перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, тощо) Дисципліна є основоположним курсом у ряду дисциплін, скерованих на набуття знань, умінь і навичок практичної роботи згідно класифікатора професій аудіовізуальної сфери.

Теоретичний матеріал дисципліни у значній мірі ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, які здобувачі набувають під час вивчення таких дисциплін, як «Українська мова за професійним спрямуванням», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Історія української культури», «Історія світового мистецтва» і спрямований на поглиблення знань з кіно-телережисури, акторської майстерності теорії та практики кіно-телевиробництва, що стане основою професійної підготовки майбутніх фахівців аудіовізуального мистецтва і виробництва. Здобута студентами у ході вивчення навчальної дисципліни система знань, умінь і навичок стане теоретичним та практичним підґрунтям для виробництва власних аудіовізуальних творів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Сценічна мова та екранне мовлення» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії аудіовізуального мистецтва і виробництва, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК8. Здатність працювати у різноманітних творчих колективах.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Навички виконання завдання згідно класифікатора професій аудіовізуальної сфери.

ЗК14. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК15. Здатність до абстрактного мислення та аналізу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Високий рівень виконавської майстерності.

ФК2. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК5. Усвідомлення взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ФК7. Здатність інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами.

ФК8. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

ФК9. Здатність здійснювати ділову комунікацію.

ФК10. Здатність здійснювати редакторсько-сценарну, режисерську, операторську, звукорежисерську, телеведучу

ФК16. Здатність транслювати надану інформацію (сценарій ведучого, дикторський текст, тощо) та імпровізувати під час ведення заходів різних форматів.

Навчальна дисципліна «Сценічна мова та екранне мовлення» та на телебаченні забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської, операторської, звукорежисерської, телеведучої творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

ПРН7. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.

ПРН11. Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.

ПРН13. Виявляти високий рівень мовленнєвої культури, артистизм.

ПРН16. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Особливості екранного мовлення, види та жанри професійного екранного мовлення, професійні завдання та обов'язки диктора та телеведучого.
2. Особливості норм літературної мови, критерії якості професійного мовлення, шляхи підвищення особистої культури мовлення, професійного усного спілкування.
3. Правила дикції, артикуляції та орфоєпії (вимови звуків та звукосполучень, наголосів, інтонації та милозвучності) в українському мовленні.

4. Перелік нормативних документів, якими потрібно користуватися у професійній діяльності.

Уміння:

5. Аналізувати своє і чуже мовлення, виявляти відхилення від норм.
6. Аналізувати авторський текст, створювати власний текст.
7. Дотримуватися професійних вимог до диктора та ведучого телепрограм в професійній діяльності.

Навички:

8. Розвиток особистісних навичок правильного мовлення.
9. Використання дикційних та орфоєпічних вимог до професійного мовлення.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
14	420	84	112	224	1,2	1,2,3,4	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лекційні заняття	практичні заняття	самостійна робота
Тема 1: Зміст предмету «Культура екранного мовлення», його структура та жанри професійного екранного мовлення.	6	1	1	4
Тема 2: Особливості норм літературної мови, мовна характеристика, професійне усне спілкування.	6	1	1	4
Тема 3: Правила дикції, дихання та артикуляція, орфоепічні норми.	6	1	1	4
Тема 4: Дихальні вправи.	6	1	1	4
Тема 5: Вправи для розвитку діафрагми.	6	1	1	4
Тема 6: Вправи для розвитку мовних резонаторів.	6	1	1	4
Тема 7: Вправи для розвитку мовного діапазону.	6	1	1	4
Тема 8: Вправи для розвитку сили голосу.	6	1	1	4
Тема 9: Вправи для помітності та пластичності голосу.	6	1	1	4
Тема 10: Артикуляційна гімнастика. Робота зі скоромовками.	6	1	1	4
Тема 11: Орфоепічні норми української мови.	6	1	1	4
Тема 12: Робота зі скоромовками. Читання з листа.	6	1	1	4
Тема 13: Значення пунктуації та логічних пауз та наголосів.	8	2	2	4
Тема 14: Логіка, як основне правило донесення думки. Логічний аналіз тексту.	8	2	2	4
Тема 15: Вибір матеріалу для виконання.	8	2	2	4
Тема 16: Етапи роботи над естрадним монологом і прозою. Ідейно-тематичний аналіз тексту.	8	2	2	4
Тема 17: Визначення конфлікту та композиції побудови тексту.	8	2	2	4
Тема 18: Логічно-дійовий аналіз тексту.	8	2	2	4
Тема 19: Визначення над завдання та наскрізної дії виконавця.	8	2	2	4
Тема 20: Втілення режисерського задуму в словесну дію.	8	2	2	4

ЗАЛІК (1 семестр)				
Тема 21: Створення характеру оповідача.	6	1	1	4
Тема 22: Робота над словесною дією виконавця в прозі.	6	1	1	4
Тема 23: Визначення ідейно-тематичної спрямованості публічного виступу.	6	1	1	4
Тема 24: Втілення публічного виступу в словесну дію виконавця.	6	1	1	4
Тема 25: Здійснити самопрезентацію публічного виступу, інтерв'ю в ефірному просторі.	6	1	1	4
Тема 26: Вибір матеріалу для виконання.	6	1	1	4
Тема 27: Ідейно-дійовий аналіз матеріалу.	6	1	1	4
Тема 28: Значення фантазії, уяви, кінострічки, бачення в роботі виконавця.	6	1	1	4
Тема 29: Логічні паузи та наголоси в роботі над казкою.	6	1	1	4
Тема 30: Визначення над завдання та наскрізної дії виконавця.	6	1	1	4
Тема 31: Втілення режисерського задуму в словесну дію.	6	1	1	4
Тема 32: Аналіз віршованого тексту.	6	1	1	4
Тема 33: Робота над поетичним матеріалом.	8	2	2	4
Тема 34: Особливості читання лірики.	8	2	2	4
Тема 35: Втілення режисерського задуму в словесну дію.	8	2	2	4
Тема 36: Стилї сучасної української літературної мови.	8	2	2	4
Тема 37: Види і жанри усного професійного мовлення (діалог, монолог, інтерв'ю).	8	2	2	4
Тема 38: Специфіка ефірного мовлення.	8	2	2	4
Тема 39: Особливості роботи диктора та ведучого телепрограм.	8	2	2	4
Тема 40: Інформаційні, аналітичні програми, ток-шоу та розважальні програми.	8	2	2	4
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН (2 семестр)				
Тема 41: Диктор: загальні риси професії.	10	2	4	4
Тема 42: Функції та обов'язки диктора.	10	2	4	4
Тема 43: Особливі вимоги.	10	2	4	4
Тема 44: Основні правила роботи диктора інформаційних програм.	11	2	4	5
Тема 45: Специфіка озвучення та дубляж художнього тексту.	11	2	4	5
Тема 46: Пошук мовної характеристики у документальному кіно.	11	2	4	5
Тема 47: Пошук інтонаційної виразності мультиплікаційного персонажу.	11	2	4	5
ЗАЛІК (3 семестр)				
Тема 48: Робота над мовним втіленням в курсову роботу.	10	2	4	4
Тема 49: Пошук інтонаційної виразності ведучого новин.	10	2	4	4

Тема 50: Пошук інтонаційної виразності ведучого телешоу.	10	2	4	4
Тема 51: Мовна виразність ведучого.	11	2	4	5
Тема 52: Аналіз закадрового тексту та жанру дипломної роботи.	11	2	4	5
Тема 53: Визначення режисерських завдань для виконавців.	11	2	4	5
Тема 54: Вимоги до телеведучого програм різних жанрів.	11	2	4	5
Усього годин	420	84	112	224
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН (4 семестр)				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Сценічна мова та екранне мовлення» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Семестр 1 Тема 1: Зміст предмету «Культура екранного мовлення», його структура та жанри професійного екранного мовлення. Вдосконалення культури професійного мовлення на сучасному етапі. Проблеми професійної мовної культури. Методичні шляхи активізації професійної мовної культури.</p> <p>Реферат 1. Техніка мовлення.</p>	4
2	<p>Тема 2: Особливості норм літературної мови, мовна характеристика, професійне усне спілкування. Стили сучасної української літературної мови. Поняття „мовна норма”, „загальнонаціональна мова”, „літературна мова”. Діалекти української мови. Суржик, сленг, жаргон і шляхи їх подолання. Принципи українського правопису. Чергування голосних звуків. Чергування приголосних звуків. Заява. Види заяв.</p> <p>Реферат 1. Вправи для правильного дихання та звукоутворення.</p>	4
3	<p>Тема 3: Правила дикції, дихання та артикуляція, орфоепічні норми. Правильність користування мовним апаратом. Артикуляція. Її функції. Голосні, їх роль у звучанні слова. Приголосні звуки. Їх роль у формуванні слова.</p> <p>Реферат 1. Дикція в усному мовленні.</p>	4
4	<p>Тема 4: Дихальні вправи. Носове, діафрагмальне та фонаційне дихання. Вправи. Умови правильного дихання. Положення тіла під час дихання, зняття зайвого напруження тіла, органічна постанова голови, плечей, спини. Опора дихання. Вправи. Носове дихання. Вправи на розвиток та здобуття правильного дихання під час професійної мовленнєвої діяльності.. Вправи: фіксований видих та довгий видих. Короткий вдих і тривалий видих. Вправи: формування опори дихання.</p> <p>Реферат 1. Орфоепічні норми в українському мовленні.</p>	4
5	<p>Тема 5: Вправи для розвитку діафрагми. Вправи. Умови правильного дихання. Положення тіла під час дихання, зняття зайвого напруження тіла, органічна постанова голови, плечей, спини. Опора дихання. Вправи. Носове дихання. Вправи на розвиток та здобуття правильного дихання під час професійної мовленнєвої діяльності. Вправи: фіксований видих та довгий видих. Короткий вдих і тривалий видих. Вправи: формування опори дихання.</p> <p>Реферат 1. Носове, діафрагмальне та фонаційне дихання.</p>	4

6	<p>Тема 6: Вправи для розвитку мовних резонаторів. Постановка дихання. Функціонування грудної клітки. Вправи для розвитку правильного мовлення для озбавлення голосових вад.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Артикуляційні вправи.</p>	4
7	<p>Тема 7: Вправи для розвитку мовного діапазону. Розвиток правильного дихання. Правильне фонаційне дихання. Розвиток сили голосу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Чистомовки та скоромовки.</p>	4
8	<p>Тема 8: Вправи для розвитку сили голосу. Формування образності мовлення. Розвиток стійкості голосу. Розвиток висоти голосу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Наголос, різновиди наголосу в українській мові.</p>	4
9	<p>Тема 9: Вправи для помітності та пластичності голосу. Фактори, що впливають на постановку голосу. Здатність говорити низьким або високим голосом. Розвиток пластичності голосу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Логічний аналіз тексту. Логічні паузи і наголоси.</p>	4
10	<p>Тема 10: Артикуляційна гімнастика. Робота зі скоромовками. Тренування вимови складних звукових комплексів по таблицям.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Читання розділових знаків.</p>	4
11	<p>Тема 11: Орфоепічні норми української мови. Поняття про орфоепію та її функцію. Основні функції орфоепії. Орфоепічні норми. Порушення норм орфоепії.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Логічна перспектива тексту. Паузи і темп мовлення.</p>	4
12	<p>Тема 12: Робота зі скоромовками. Читання з листа. Дикційні вправи. Складні скоромовки. Дикційні вправи читання звукосполучень по тренувальним таблицям. Вправи з використанням скоромовок на чітку вимову (Б-П, П-Б, В-Ф, Д-Т, К-Г)</p> <p>Реферат</p> <p>1. Підготовка і публічний виступ перед аудиторією.</p>	4
13	<p>Тема 13: Значення пунктуації та логічних пауз та наголосів. Поняття засобів логіко-емоційної виразності. Інтонація як мовне явище. Підготовка художнього твору до читання та використання в ній засобів логікоемоційної виразності. Використання логіко-емоційних засобів у читанні творів різних жанрів</p> <p>Реферат</p> <p>1. Запис військових новини</p>	4

14	<p>Тема 14: Логіка, як основне правило донесення думки. Логічний аналіз тексту. Словесна дія як процес перетворення виголошення тексту в продуктивну мову. Логіка мовлення як єдність і гармонія думки і слова. Інтонація та пауза як самостійна сила емоційного впливу на глядачів</p> <p>Реферат 1. Запис міжнародних новин.</p>	4
15	<p>Тема 15: Вибір матеріалу для виконання. Організація командної роботи над матеріалом. Генерування ідей, вибір жанру телепрограми. Утілення ідей - оформлення сценарної заявки (внесення правок і коректур і роздрукований чистий варіант із внесеними виправленнями). Тренувальна начитка тексту (виправлення неточностей, робота над дикцією, артикуляцією й правильністю вимови). Зачитування тексту в студії. Запис елементів оформлення ефіру й телепрограми.</p> <p>Реферат 1. Запис аналітичних новин.</p>	4
16	<p>Тема 16: Етапи роботи над естрадним монологом і прозою. Ідейно-тематичний аналіз тексту. Принципи вибору репертуару для художнього читання. Вибір прозових творів для читання. Етапи роботи читця над художнім твором. Загальний аналіз художнього твору та його складові. Художнє втілення твору. Робота над словесною дією.</p> <p>Реферат 1. Запис розважальних програм.</p>	4
17	<p>Тема 17: Визначення конфлікту та композиції побудови тексту. Експозиція, як один з елементів сюжету твору Зав'язка, як елемент сюжету, наступний після експозиції. Кульмінація, як елемент сюжету, найвищий момент у розвитку дії. Розв'язка, як елемент сюжету, подія, яка розв'язує конфлікт. Пролог</p> <p>Реферат 1. Запис новини культури, спорту.</p>	4
18	<p>Тема 18: Логічно-дійовий аналіз тексту. Вправи. Аналіз структури речення та логічний наголос. Тренування читання логічного наголосу. Вправи. Змістові конструкції речення. Основа та доповнення. Читання складноструктурних речень.</p> <p>Реферат 1. Змістова перспектива тексту.</p>	4
19	<p>Тема 19: Визначення надзавдання та наскрізної дії виконавця. Визначення надзавдання. Надзавдання і наскрізні дії виконавця. Гранична конкретність і точність вираження кінцевої мети дій виконавця.</p> <p>Реферат 1. Термінологія слова «надзавдання» і «наскрізна дія».</p>	4
20	<p>Тема 20: Втілення режисерського задуму. Робота режисера над втіленням задуму. Дієвий аналіз сценарію. Репетиції, їх види, мета та значення. Особливості роботи режисера над публіцистичними або тематичними програмами.</p> <p>Реферат 1. Самореалізація та розкриття особистісного творчого потенціалу диктора телебачення.</p>	4

21	<p>Семестр 2</p> <p>Тема 21: Створення характеру оповідача. Мовна характеристика персонажів. Форми і типи розповіді. Особлива форма оповідання. Персоніфіковані і неперсоніфіковані оповідачі. Розповідь-стилізація, з яскраво вираженою мовної манерою.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Образ оповідача - особливий образ у структурі твору.</p>	4
22	<p>Тема 22: Робота над словесною дією виконавця в прозі. Закономірності усного мовлення та спілкування зі слухачами під час словесної дії. Закономірності логіки мовлення, розвитку творчого бачення, теорію техніки мовлення. Прийоми і методи ефективні форми роботи з використанням мистецтва живого слова.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Оцінка власного рівня художнього читання і рівня володіння мистецтвом живого слова.</p>	4
23	<p>Тема 23: Визначення ідейно-тематичної спрямованості публічного виступу. Публічний виступ як особливий тип індивідуального мовлення. Публічне мовлення: мета, види, жанри та різновиди. Мовна специфіка публічного виступу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Основні елементи підготовки тексту виступу та його структура.</p>	4
24	<p>Тема 24: Втілення публічного виступу в словесну дію виконавця. Етапи роботи над втіленням публічного виступу. Практична робота над написанням і втіленням публічного виступу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Словесна дія в ораторському мистецтві.</p>	4
25	<p>Тема 25: Здійснити самопрезентацію публічного виступу, інтерв'ю в ефірному просторі. Методика тренування дикції в умовах виконання гекзаметру в пластичному русі. Удосконалення володіння голосом, диханням, чіткою виразною дикцією. Методика роботи над аналізом і втіленням публічного виступу.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Навички мовно-рухової і вокально-рухової координації.</p>	4
26	<p>Тема 26: Вибір матеріалу для виконання. Організація командної та особистої роботи над телепроектом. Генерування ідеї, вибір жанру радіопрограми. Утілення ідеї - оформлення сценарної заявки.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Пілотний випуск і тематичний план телепрограм на місяць.</p>	4
27	<p>Тема 27: Ідейно-дійовий аналіз матеріалу. Вимоги до матеріалу, його цілісність і неповторність. Матеріал та його автор. Перше читання.</p> <p>Реферат</p> <p>1. Спілкування з глядачем.</p>	4
28	<p>Тема 28: Значення фантазії, уяви, кінострічки, бачення в роботі виконавця. Розвиток творчої уяви та фантазії. Сучасні умови розвитку творчої уяви та фантазії. Рівні розвитку творчої уяви та фантазії.</p>	4

	Реферат 1. Вправи для розвитку авторської фантазії та уяви.	
29	Тема 29: Логічні паузи та наголоси в роботі над казкою. Характерні особливості мови оповідача. Особливості розкриття образів персонажів та конфлікту казки через словесну дію. Специфіка добору казки для сценічного виконання. Урахування вікової категорії глядачів: діти. Використання виразних засобів під час виконання даного епічного жанру художньої літератури. Реферат 1. Послідовність роботи над подіями, вчинками героїв та їх мотивуванням у казкових творах.	4
30	Тема 30: Визначення над завдання та наскрізної дії виконавця. Надзавдання і наскрізне дії виконавця. Роботі виконавця над творчим завданням. Особливо важливе місце завдання та наскрізної дії виконавця. Реферат 1. Процес пошуку надзавдання.	4
31	Тема 31: Втілення режисерського задуму в словесну дію. Робота з виконавцями. Дієвий аналіз сценарію. Темпоритм в реалізації авторського задуму. Реферат 1. Розробка режисерських епізодів.	4
32	Тема 32: Аналіз віршованого тексту. Визначення теми, мети, художніх засобів, думки автора. Вивчення читацьких реакцій та оцінок. Вплив поетичного твору на глядача. Реферат 1. Рецептний аналіз віршованого тексту.	4
33	Тема 33: Робота над поетичним матеріалом. Специфіка опрацювання творів різних жанрів. Завдання та зміст роботи з етапів роботи над творами. Реферат 1. Високий рівень якості читання.	4
34	Тема 34: Особливості читання лірики. Особливості роботи над ліричними віршами. Аналіз проблем, пов'язаних з вивченням ліричних творів. Робота над мелодикою мовлення. Реферат 1. Робота над основним тоном читання.	4
35	Тема 35: Втілення режисерського задуму в практиці мовлення. Структура режисерського задуму. Режисура та втілення режисерського задуму в практиці мовлення. Втілення режисерського задуму Реферат 1. Ведучі в телевізійному сценарії.	4
36	Тема 36: Стилі сучасної української літературної мови. Ознаки розмовного стилю. Публіцистичний стиль. Науковий стиль. Художній стиль. Офіційно-діловий стиль. Сакральний (або конфесійний) стиль. Реферат 1. Ділова мова – один із різновидів літературної мови.	4

37	<p>Тема 37: Види і жанри усного професійного мовлення (діалог, монолог, інтерв'ю). Основні форми вираження усного ділового мовлення. Усне монологічне мовлення. Усне діалогове мовлення.</p> <p>Реферат 1. Публічне мовлення, його особливості та жанри.</p>	4
38	<p>Тема 38: Специфіка ефірного мовлення. Ефірне мовлення в контексті сучасних знань. Характерні особливості ефірного мовлення. Ефірне мовлення та нові реалії.</p> <p>Реферат 1. Особливості сучасного ефірного простору та ефірного мовлення.</p>	4
39	<p>Тема 39: Особливості роботи диктора та ведучого телепрограм. Особливості екранного виступу. Підготовка телевізійного ведучого до екранного виступу. Необхідні якості телевізійного диктора.</p> <p>Реферат 1. Майстерність закадрового озвучування.</p>	4
40	<p>Тема 40: Інформаційні, аналітичні програми, ток-шоу та розважальні програми. Типи телевізійних повідомлень. Типи телебачення: моделі негативного, позитивного і модель конструктивного телебачення. Форми організації телевізійного матеріалу. Контекст і підтекст телевізійної публіцистики інформаційних, аналітичних, розважальних програм та ток-шоу..</p> <p>Реферат 1. Образність телевізійної публікації і професійна комунікація.</p>	4
41	<p>Семестр 3 Тема 41: Диктор: загальні риси професії. Фах телеведучого в системі телебачення. Посадові обов'язки та кваліфікаційні вимоги ведучих. Специфіка роботи диктора. Процес формування нового розуміння професії диктора.</p> <p>Реферат 1. Диктор - обличчя каналу.</p>	4
42	<p>Тема 42: Функції та обов'язки диктора. Освіта та обов'язки диктора телебачення. Професійні вимоги до диктора телебачення. Спеціальні знання диктора телебачення.</p> <p>Реферат 1. Особливості роботи диктора телебачення. .</p>	4
43	<p>Тема 43: Особливі вимоги професійної діяльності диктора телебачення. Особливості екранного виступу телевізійного ведучого. Внутрішня переконаність телеведучого як психологічна умова його переконливості на екрані.</p> <p>Реферат 1. Структура тексту. Наявність основної думки.</p>	4
44	<p>Тема 44: Основні правила роботи диктора інформаційних програм. Інформаційні телевізійні програми. Екранне втілення інформаційно- розважальної програми.</p> <p>Реферат 1. Наявність інформації на телебаченні.</p>	5

45	<p>Тема 45: Специфіка озвучення та дубляж художнього тексту. Дубляж іноземних фільмів, мультфільмів, телепередач і реклами. Озвучування «неживих» персонажів (мультфільми, комп'ютерні ігри), а також тварин. Виконання окремих вокальних партій (наприклад, пісень, які звичайний актор не може заспівати). Коментування теле- і радіопередач, документальних фільмів.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Доказовість переконань та висновків на телебаченні Озвучка відеороликів або реклами. 	5
46	<p>Тема 46: Пошук мовної характеристики у документальному кіно. Документалістика: суть, риси, функції мовної характеристики. Мовна специфіка в документальних кіножанрах.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Наявність реакцій та висловлювання на телебаченні. 	5
47	<p>Семестр 4</p> <p>Тема 47: Пошук інтонаційної виразності мультиплікаційного персонажу. Текстова реалізація образів мультиплікаційних персонажів. Мовна реалізація мультиплікаційних персонажів.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Майстерність закадрового озвучення мультиплікаційного персонажу. 	5
48	<p>Тема 48: Робота над мовним втіленням в курсову роботу. Поняття про непрямі мовленнєві акти, їх типи. Причини вживання непрямих мовленнєвих актів.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Інформаційний супровід зображального матеріалу. 	4
49	<p>Тема 49: Пошук інтонаційної виразності ведучого новин. Звуковий вплив на масову аудиторію. Невербальні (паралінгвістичні) акустичні виражальні засоби. Інтонація як форма емоційно-вольового відношення ведучого в студії до глядача.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Текст від імені героя. Акустичні характеристики сучасного телевізійного дискурсу: інтонаційний аспект. 	4
50	<p>Тема 50: Пошук інтонаційної виразності ведучого телешоу. Ритм та мелодика голосу ведучого телепрограми. Мелодика, як компонент інтонації. Темп мовлення. Голос та його тембр.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Авторський коментар. 	4
51	<p>Тема 51: Мовна виразність ведучого. Поняття виразності. Умови виразності мови людини. Виразно-зображальні кошти мови. Стилїстика зміст-лінгвістична наука про кошти мовної виразності і про закономірності функціонування мови. Функціональні стилі.</p> <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> Дикторський текст з елементами діалогу. 	5
52	<p>Тема 52: Аналіз закадрового тексту та жанру дипломної роботи. Структура характеристики закадрового тексту. Особливості роботи над текстом та жанром дипломної роботи.</p>	5

	Реферат 1. Телевізійний дубляж.	
53	Тема 53: Визначення режисерських завдань для виконавців. Втілення творчого задуму в виконавчий образ. Жанр, конфлікт, наскрізна дія, атмосфера як головні складові темпоритму спеціальної події. Мізансценування. Реферат 1. Майстерність закадрового звучання.	5
54	Тема 54: Вимоги до телеведучого програм різних жанрів. Мовний портрет телеведучого. Вимоги до темпу, інтонування, звучання, виразності, забарвлення звуку. Тембр, висота, діапазон голосу. Культура і логіка мовлення телеведучого Реферат 1. Ведучий інформаційних телепрограм. 2. Ведучий аналітичних телепрограм. 3. Телевізійний ведучий художньо-публіцистичних програм. 4. Ведучий ранкових телепрограм. 5. Ведучий розважальних телепередач. 6. Авторський стиль телеведучих та їх загальнопрофесійні, особистісні характеристики. 7. Логіка та пунктуація.	5
	Всього	224

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання до екзамену

1. Зміст предмету «Культура екранного мовлення», його структура та жанри професійного екранного мовлення.
2. Особливості норм літературної мови, мовна характеристика, професійне усне спілкування.
3. Правила дикції, дихання та артикуляція, орфоепічні норми.
4. Дихальні вправи.
5. Вправи для розвитку діафрагми.
6. Вправи для розвитку мовних резонаторів.
7. Вправи для розвитку мовного діапазону.
8. Вправи для розвитку сили голосу.
9. Вправи для помітності та пластичності голосу.
10. Артикуляційна гімнастика. Робота зі скоромовками.
11. Орфоепічні норми української мови.
12. Робота зі скоромовками. Читання з листа.
13. Значення пунктуації та логічних пауз та наголосів.
14. Логіка, як основне правило донесення думки. Логічний аналіз тексту.
15. Вибір матеріалу для виконання.
16. Етапи роботи над естрадним монологом і прозою. Ідейно-тематичний аналіз тексту.
17. Визначення конфлікту та композиції побудови тексту.
18. Логічно-дійовий аналіз тексту.
19. Визначення над завдання та наскрізної дії виконавця.
20. Втілення режисерського задуму в словесну дію.
21. Створення характеру оповідача.
22. Робота над словесною дією виконавця в прозі.
23. Визначення ідейно-тематичної спрямованості публічного виступу.
24. Втілення публічного виступу в словесну дію виконавця.
25. Здійснити самопрезентацію публічного виступу, інтерв'ю в ефірному просторі.
26. Вибір матеріалу для виконання.
27. Ідейно-дійовий аналіз матеріалу.
28. Значення фантазії, уяви, кінострічки, бачення в роботі виконавця.
29. Логічні паузи та наголоси в роботі над казкою.
30. Визначення над завдання та наскрізної дії виконавця.
31. Втілення режисерського задуму в словесну дію.
32. Аналіз віршованого тексту.
33. Робота над поетичним матеріалом.
34. Особливості читання лірики.
35. Втілення режисерського задуму в словесну дію.
36. Стилї сучасної української літературної мови.

37. Види і жанри усного професійного мовлення (діалог, монолог, інтерв'ю).
38. Специфіка ефірного мовлення.
39. Особливості роботи диктора та ведучого телепрограм.
40. Інформаційні, аналітичні програми, ток-шоу та розважальні програми.
41. Диктор: загальні риси професії.
42. Функції та обов'язки диктора.
43. Особливі вимоги.
44. Основні правила роботи диктора інформаційних програм.
45. Специфіка озвучення та дубляж художнього тексту.
46. Пошук мовної характеристики у документальному кіно.
47. Пошук інтонаційної виразності мультиплікаційного персонажу.
48. Робота над мовним втіленням в курсову роботу.
49. Пошук інтонаційної виразності ведучого новин.
50. Пошук інтонаційної виразності ведучого телешоу.
51. Мовна виразність ведучого.
52. Аналіз закадрового тексту та жанру дипломної роботи.
53. Визначення режисерських завдань для виконавців.
54. Вимоги до телеведучого програм різних жанрів.

**8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (для екзамену)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Баннік В. М. Сценічна мова. Навчальний посібник для студентів учбових закладів культури і освіти, шкіл мистецтв, керівників колективів художнього слова. Олександрія, 2007. 140 с.
2. Благун Н.М. Б63 Основи культури й техніки мовлення: навчально-методичний посібник для студентів I-III курсів спеціальності «Початкове навчання» / Н.М. Благун. Івано-Франківськ, 2017. – 41 с
3. Гладишева А. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність : навчальний посібник. Київ: ТОВ «Червона Рута-Турс», СПД Верес О.І., 2007. – 268 с.
4. Гоян В. Ведучий телепрограма: методичні рекомендації. Київ : Ін-т журналістики, 2002. – 25 с.
5. Десятник Г.О., Полешко С.М. Професія: телевізійний ведучий : тексти лекцій та практичні вправи. Київ : Вид-во Інституту журналістики КНУ, 2016. – 173 с.
6. Динікова Л · Культура мовлення Навчальний посібник: навч. посібн. для студ. тех. спец. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 137 с
7. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. / З. Є. Дмитровський. Львів : Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2006. – 208 с
8. Єлісєнко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення : навч. посіб. Київ : Атака, 2008. 204 с.
9. Кобзар Т.В. Сценічна мова. Хрестоматійний збірник текстів для вправ з техніки мови на 1-х акторських курсах театральних вузів. Київ: КДІТМ, 1998. 122с.
10. Кукуруза Н.В. Майстерність ведучого: Навчальний посібник [Текст] / Н.В.Кукуруза. Івано-Франківськ, 2010. – 176 с.
11. Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 224 с.
12. Томан Іржі. Мистецтво говорити. Київ: Політична література України, 1989. 292 с.
13. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Алерта, 2011. – 694 с.
14. Фенко М. Я. Основи культури і техніки мовлення. Навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності “Початкова освіта” педагогічного інституту Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2012. – 111 с. 10. Українська мова професійного спілкування: навч.посіб./ З.Мацюк,. Н.Станкевич. Київ: Каравела, 2005.
15. Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика Підручник. Київ: Вид. дім «Києво Могилянська академія» 2007. 240 с.

Допоміжна

16. Бондар О. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. / О. І. Бондар, Ю.О.Карпенко та ін. Київ : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
17. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ ; Ірпінь: Перун, 2005. 1728 с.
18. Гладишева А.О. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність. - Навч.посібник. 2 перевидання (доповнене до 1-го, 1996р.) /А.О.Гладишева; Міністерство культури і туризму України; Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого. Київ: 2011, СПД Верес О.І., ООО «Червона Рута-Турс», ISBN 987–966–9607–13–4, 268 с.
19. Капська А.Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні читання. Київ : Вища шк., 1990. 175 с.
20. Коленко А.В. Чинники успішного формування навичок сценічного мовлення під час роботи над роллю в класі сценічної мови та акторської майстерності. ScienceReview. March , 2018. Vol. 6, 3(10).
21. Орфоепічний словник української мови в 2 томах / Уклад: М.М. Пещак та ін. Київ, 2008
22. Нечаєнко Т., Винар О. Мистецтво сценічного мовлення як основа професійної підготовки майстрів театру і кіно. Мистецтвознавчі записки: збірник наукових праць. Київ : НАКККІМ, 2017, Т. 31. С. 308–316.
23. Петрик Т. Методологічні аспекти формування навичок сценічного читання в роботі над літературним твором. Вісник Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2010. № 2 (13). С. 100–106.
24. Раденко Ю. В. Основні етапи підготовки літературно-художнього твору до виконання / Ю.В. Раденко. Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. 2015. Вип. 33. С. 107–113.
25. Стівенс, Мітчел. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет Пер. з англ. Н. Єгоровець. Київ: Вид. дім «Києво - Могилянська академія», 2008. 407 с.

Інформаційні ресурси

26. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 05.09.2023).
27. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>. (дата звернення: 05.09.2023).
28. Безкоштовна бібліотека підручників. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html> (дата звернення: 05.08.2023).